

програмового лексичного, граматичного, фонетичного матеріалу, а й на мотивації та зацікавленості студентів до навчання.

Очевидно, що метод «зеленого чорнила» є одним із тих, що стимулює та заохочує до навчальної діяльності. Однак існують помилки, які слід виправляти по ходу виконання завдань студентами.

Список використаних джерел

1. Овчиннікова О. М. Виправлення помилок у мовленні студентів на заняттях з англійської мови у форматі PPP. Молодий вчений. № 7.2 (71.2), 2019. С. 134-137
2. www.osvita.ua

*Терюханова Ірина Миколаївна,
кандидат економічних наук,
старший науковий співробітник сектору економіки праці
відділу соціоекономіки праці;
ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України»*

ІНТЕГРАЦІЯ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ ВНАСЛІДОК ВІЙНИ У СУСПІЛЬСТВО: СОЦІОЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ

Одним з визначальних пріоритетів соціальної політики нашої держави на протязі багатьох років було забезпечення, дотримання та реалізація прав і свобод осіб з інвалідністю, виявлення та усунення перешкод у задоволенні повсякденних потреб осіб зазначеної категорії. Підтримка прав осіб з інвалідністю та забезпечення їх соціальної захищеності закріплені в Конституції України, Конвенції про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006, Законі України „Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні” № 875-ХІІ від 21.03.1991р., Законі України „Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні” № 2961-ІV від 06.10.2005 р. та інших нормативно-правових документах.

Відповідно до взятих Україною зобов'язань на сьогодні однією із стратегічних цілей державної політики у сфері захисту прав осіб з інвалідністю є створення суспільного середовища рівних можливостей для таких осіб та їх інтеграція у суспільне життя, переосмислення поточних соціальних послуг для створення системи підтримки. Держава послідовно спрямовує свою соціальну політику на створення комплексу економічних, правових, психологічних, освітніх, медичних, реабілітаційних та інших заходів, основною метою яких є поліпшення або відтворення життєдіяльності, соціальної адаптації, трудової реабілітації повернення до повноцінного життя людей з обмеженими можливостями, в тому числі у сферу праці.

Чисельність осіб з інвалідністю в Україні станом на початок 2022 року за даними Держстату України становила 2725,8 тис. осіб. [1]

Проте з початком повномасштабної війни в Україні значно зросла чисельність осіб з інвалідністю внаслідок війни. Офіційна статистика по об'єктивними причинами не надає дані щодо чисельності вказаної категорії населення у 2023 році. На початок 2022 року таких осіб в Україні за даними Держстату України нараховувалось 107,1 тис. осіб. [1]

Ст.7 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» № 3551-ХІІ від 22 жовтня 1993 року визначає категорії осіб, які належать до осіб з інвалідністю внаслідок війни. Умовно їх можна поділити на військовослужбовців та цивільних, які внаслідок війни набули такого статусу [2].

У п.13 ст.13 вказаного Закону вказано, «праця осіб з інвалідністю внаслідок війни регулюється відповідними нормами законодавства України про працю і соціальний захист осіб з інвалідністю». Таким чином, питання працевлаштування та зайнятості вказаної категорії населення регулюються тією ж законодавчою базою, що і для всіх інших категорій осіб з інвалідністю.

Проте особи з інвалідністю з числа військовослужбовців є дуже особливою категорією осіб за віковим, професійно-кваліфікаційним, морально-психологічним складом. Це переважно молоді чоловіки та жінки, сильні та мужні, патріотичні та вмотивовані, націлені на результат, готові працювати.

Інтеграція військовослужбовців з інвалідністю внаслідок війни у суспільство – це соціально-медична проблема, яка повинна мати економічний ефект від їхньої зайнятості та працевлаштування – як на рівні особистості, так і на рівні держави.

Тому питання їхнього соціального захисту та працевлаштування мають розглядатися для них окремо, враховуючи специфіку військовослужбовців, які набули статусу особи з інвалідністю внаслідок війни.

На сьогодні комплексно не досліджені проблеми та відповідно потреби військовослужбовців, які набули статусу особи з інвалідністю внаслідок війни; а заходи, які здійснюються, мають переважно локальний характер.

Державна політика щодо вказаної категорії осіб має обов'язково бути активною, направленою на інтеграцію таких осіб у сферу праці через реабілітацію.

З цією метою, перш за все, необхідно проаналізувати чисельність військовослужбовців з інвалідністю внаслідок війни у віковому, професійно-кваліфікаційному розрізі, в розрізі місця проживання, за класами хвороб. На сьогодні здійснити це неможливо внаслідок відсутності статистичної інформації щодо вказаної категорії осіб у відкритому доступі.

Поміж всіх видів реабілітації, яких потребують військовослужбовці з інвалідністю внаслідок війни, насамперед, слід відмітити реабілітацію у закладах охорони здоров'я (або медичну реабілітацію), яку здійснює МОЗ

України та яка відповідно регулюється Законом України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я».

Крім медичної реабілітації, військовослужбовці з інвалідністю внаслідок війни потребують психологічної, професійної, соціальної реабілітації. Ці види реабілітації визначені Законом України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні».

Так, згідно ст.1 вказаного Закону психологічна реабілітація передбачає систему заходів, спрямованих на відновлення, корекцію психологічних функцій, якостей, властивостей особи, створення сприятливих умов для розвитку та утвердження особистості.

Професійна реабілітація - система заходів, спрямованих на підготовку особи до професійної діяльності, відновлення чи здобуття професійної працездатності шляхом адаптації, реадaptaції, навчання, перенавчання чи підвищення кваліфікації з можливим подальшим працевлаштуванням та необхідним соціальним супроводженням з урахуванням особистих схильностей та побажань особи.

Соціальна реабілітація передбачає систему заходів, спрямованих на створення і забезпечення умов для повернення особи до активної участі у житті, відновлення її соціального статусу та здатності до самостійної суспільної і родинно-побутової діяльності шляхом соціально-середовищної орієнтації та соціально-побутової адаптації, задоволення потреби у забезпеченні допоміжними засобами реабілітації. [3]

На законодавчому рівні потребує приведення у відповідність Закон України «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я» та Закон України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» стосовно понятійного апарату, видів реабілітації, форм її проведення.

На організаційному рівні потребує створення мережі реабілітаційних установ, які надаватимуть всі види реабілітації; розвиток інноваційних форм та методів реабілітації з урахуванням досвіду зарубіжних країн щодо реабілітації таких осіб; підготовку фахівців, які можуть впроваджувати нові форми та методи роботи з військовослужбовцями з інвалідністю внаслідок війни.

Однією з головних проблем на сьогодні є недостатня поінформованість військовослужбовців з інвалідністю внаслідок війни про заклади, установи, які надають медичні, соціальні, реабілітаційні, юридичні та інші послуги, відповідно до індивідуальних потреб таких осіб. А також недостатнє сприяння забезпеченню такою інформацією військовослужбовців з інвалідністю внаслідок війни.

Вирішити вказану проблему з урахуванням індивідуальних потреб вказаної категорії населення зараз намагаються в рамках пілотного проекту Мінветеранів із започаткування нового сервісу у громадах Вінницької, Дніпропетровської, Львівської та Миколаївської областей, зокрема, запровадження помічника ветерана. У межах пілотного проекту розраховане максимальне навантаження на одного помічника ветерана становитиме до 100 осіб. [4]

За словами міністерки у справах ветеранів України Юлії Лапутіної: «Функціонуватиме він за принципом "рівний – рівному", а до обов'язків помічника ветерана входить індивідуальний професійний супровід ветеранів та членів їхніх сімей у межах переходу від військової служби до цивільного життя, координаційна підтримка або спрямування, допомога нашим Захисникам і Захисницям в отриманні довідок, допомога в тому, де і як пройти програми підвищення кваліфікації або, наприклад, отримати підтвердження сертифікатом наявних навичок, куди працевлаштуватись та багато інших послуг. Майбутніх помічників ветерана готуватимуть у центрах ветеранського розвитку на базі визначених закладів вищої освіти». [5]

В подальшому планується запровадити нову спеціальність «фахівець із супроводу ветерана» з метою реінтеграції Захисників і Захисниць у цивільне життя, а також професійної допомоги родинам загиблих Героїв.

Державна політика щодо зайнятості та працевлаштування військовослужбовців з інвалідністю внаслідок війни повинна передбачати:

- розвиток підприємництва серед військовослужбовців з інвалідністю внаслідок війни шляхом активізації навчальних та грантових програм для вказаної категорії населення;

- стимулювання роботодавців щодо їхнього працевлаштування шляхом компенсації заробітної плати протягом тривалого часу (наприклад, року, за умови, що така особа буде працювати у цього роботодавця ще як мінімум рік);

- активна підтримка розвитку громадських організацій військовослужбовців з інвалідністю внаслідок війни та підприємств таких громадських організацій шляхом пільгового оподаткування, надання пільгових кредитів;

- розвиток дистанційних курсів професійного навчання за професіями, в яких є потреба у військовослужбовців з інвалідністю внаслідок війни, та широке залучення до них таких осіб;

- надання консультативної та інформаційної допомоги військовослужбовцям з інвалідністю внаслідок війни з питань освіти, зайнятості, правових, соціальних та інших питань;

- розвиток соціальної відповідальності суспільства в цілому, роботодавців та кожного члена суспільства шляхом активної інформаційно-роз'яснювальної роботи, соціальної реклами.

Це в свою чергу потребує розробки на державному рівні Стратегії реабілітації та зайнятості військовослужбовців з інвалідністю внаслідок війни із залученням всіх зацікавлених сторін, зокрема, МОЗу, Міністерства у справах ветеранів України, Міністерства соціальної політики України, Міністерства економіки України, громадських та волонтерських організацій вказаних осіб.

Список використаних джерел

1. Соціальний захист населення України. Держстат України 2021р. URL: https://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publzahist_u.htm
2. Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» № 3551-ХІІ від 22 жовтня 1993 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3551-12#Text>
3. Закон України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» від 6 жовтня 2005 року № 2961-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2961-15#Text>
4. В Україні може з'явитися нова спеціальність - фахівець зі супроводу ветерана. URL: <https://dailylviv.com/news/sytuatsiyi-i-pryhody/v-ukrayini-mozhe-zyavytysya-nova-spetsialnist-fakhivets-zi-suprovodu-veterana-112889>
5. На Львівщині впроваджуватимуть інститут помічника ветерана. URL: <https://dailylviv.com/news/sytuatsiyi-i-pryhody/na-lvivshchyni-vprovadzhuvatymut-instytut-pomichnyka-veterana-112099>

***Трещов Мирослав Миколайович,**
доктор наук з державного управління, доцент,
т.в.о. завідувача кафедри управління та адміністрування;
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ*

НАРАТИВИ МІГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ ВОЄННОГО ЧАСУ

Перемога в російсько-українській війні поряд із військовими потребами вимагає вирішення не менш важливих питань, як визначення концепції та акумулювання зусиль держави, політикуму, бізнес-середовища та простих громадян на найбільш актуальних напрямках реконструктивної відбудови України. Адже в повоєнний період економічне відновлення та зростання неможливе, якщо вже сьогодні не розпочати політику повернення біженців до України, скорочення трудової міграції з України і залучення трудових мігрантів з інших країн, що є головними наративами запобігання деградації економіки та депопуляції в державі.

Повномасштабна агресія російської федерації спричинила найбільшу міграційну кризу в Європі з часів Другої світової війни, адже в пошуках безпеки, захисту та допомоги мільйони біженців перетнули кордони України ставши вимушеними мігрантами. За даними ООН за кордоном зареєстровано 6197,2 біженців з України, з яких 5828 тис. залишилося в Європі та 369,2 тис. знайшли прихисток поза Європою. При цьому найбільша кількість громадян України, які отримали тимчасовий захист, зареєстрована в Німеччині – 1094,2 тис. осіб, Польщі – 959,9 тис. осіб, Чехії – 368,3 тис. осіб, Великій Британії – 210,8 тис. осіб, Іспанії – 190,4 тис. осіб, Італії – 167,5 тис. осіб,